№ 26.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższym Dozwoleniem

IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 29. MARCA 1802. ROKU W SOBOTĘ

z Petersburga V. S. 24. Marca.

Staroskolskiego regimentu muſzkietyerów Półkownik Sałkow naznaczony kommendantem na mieyscu Majora Łoſzkarewa. Kolleski Konsyliarz Dorochow powraca do rangi Podpółkownika, umieſzczony w Sumskim półku huzarów. Generał Lieutenant, Carewicz Gruziński Dawid na własną prosbę uwalnia się od służby. — Służący w zaiemnym banku Dyrektor Bieleniew uwolniony od obowiązku z rangą Konsyliarza Kolleskiego; mieysce jego zastąpi Nadworny Konsyliarz Pospiełow. S. Petersburgskiego Szpitala Lekarz Krawer został Konsyliarzem Kolleskim. Wołyńskiey Gubernii Zasławski Horodniczy Markiewicz w Senacie odsądzony na zawſze za doniesienia niedowiedzione, według myśli maniſestu 2. Kwietnia wrocony do służby podług zdatności. Bywſzy leibgwardyi Izmayłowskiey Półkownik, teraz Konsyliarz Stanu Bachmetiew, odesłany do heroldyi dla otrzymania przyzwoitego mieysca. Ober Sekretarz 1. Departamentu Senatu Stanu Konsyliarz Pietrow uwalnia się od obowiązku; póki zaś do inney służby nie weydzie, odbierać ma gażę teraźnieyſzą. Ober Sekretarz 3. Departamentu Senatu Markowicz uwolniony od służby długiey i ochoczey w nadgrodę z rangą Konsyliarza Stanu i pensyą połowy gaży. Nadworny Konsyliarz Ławrow został Ober Sekretarzem. 4. Departamentu Senatu Posłaniec od rządcy Bucharskiego Mir-Muchamad — Aminewa, Mir-Hławidin otrzymał rangę Aseſsora Kolleskiego. Kolleski Konsyliarz Bestużew został Stanu Konsyliarzem; jakoteż Kolleski Konsyliarz Razderyſzyn, który będzie członkiem Collegium górniczego z pensyą 1200. rubli. — Podkanclerzy Xiąże Kurakin w dni od innych zabaw wolne zasiadać będzie w 1. Departamencie Senatu. Stanu Konsyliarz Łopuchin został Aktualnym Stanu Konsyliarzem. J. I. Mość darować raczył dwa pierscienie i tabakierę następuiącym osobom za podanie pożytecznych proiektów: S. Petersburgskiemu obywatelowi Rembert, o tuteyſzym handlu; Doktorowi Oreus o sposobie pieczenia chleba z Islandzkiego lichen w czasie nie urodzaiu; Nadwornemu Konsyliarzowi Notkin o handlu i prowiantach.

z Wiednia 28. Marca.

Umarł w Constantinopolu Cesarski Poseł Baron Herbert, który tę dostoyność lat 22 piastował; na mieysce jego wyznaczony Sturmer. Generał artylleryi Graf Starray otrzymał indygenat Królestwa Czeskiego. — Wysłany do Egiptu Sekretarz stratton od Lorda Elgin dla pogodzenia Wodzów Ottomańskich z Angielskiemi nie mógł jeſzcze dokazać, ażeby okręta kupieckie wolne od włożonego embargo, mogły z Alexandryi, i Rosette żeglować. Więc Porta gońców do Londynu wysłała. W. Wezyr już wyznaczył urzędników, którzy Egiptem rządzić maią. Potwierdza się wiadomość, iż Anglicy domagaią się koniecznie zwrócenia przez Portę summ łożonych na odzyskanie tey Prowincyi. Adrianopol jest opasany przez dowodzcę buntowników Osmana, ten chociaż ludu zbiera codziennie więcey, utrzymać się długo nie potrafi; tak znaczną potęgę przeciw niemu Sułtan posyła. Regencyom: Algerskiey, Tripolitańskiey, Tunetańskiey dane są roskazy od Dywanu względem puſzczenia na wolność Chrzesciańskich jeńców za dwa naydaley miesiące; korsarzom zabroniono innych odtąd zabierać; przestać powinni na zdobytych statkach i towarach. — Baron Dominique Tayny Konsyliarz Cesarski, dawniey Minister Stanu Elektora Trewirskiego, znayduiąc się na pokoiach u Xiążęcia Saskiego Alberta, ruſzony apoplexyą padł i nagle umarł. — Z Tirolu przyprowadzono kilkanaście osob podeyrzanych o fałſzowanie biletów bankowych. — Kardynał Herzan w obecności Cesarza z familią poswięcił na dostoynosć Patryarchy Weneckiego Kardynała Flangini. — Goniec z Madrytu przywiozł dla Królowey Dwóch Sycylii i córek order nowo-ustanowiony od Królowey Katolickiey Maryi Ludwiki; Król Dwóch Sycylii Monarſze Hiſzpańskiemu i Infantom posłał order S. Ferdynanda; Kardynałowi Bourbon i Xiążęciu Pokoiu S. Januaryuſza.

z Londynu 19. Marca.

O przyczynie prawdziwey spóźnionych w Amiens traktatów taka jest u nas powieść. Koniec Lyońskiey Consulty zadziwił Margrabię Cornwallis; wstrzymano konferencye do powrótu Konsula z podróży; naſz Poseł oświadczył chęć wyiechania do Londynu dla pilnych intereſsów, i prosił o statek pocztarski; lecz Addington i Hawkesbury zważaiąc, iż powrót nagły trwogę po kraiu rozniesie, zostać mu kazali. Oppozycya tym czasem z Allarmistami wołała; rząd Francuzki korzystaiąc z broni zawieſzenia flottę zbuduie i uzbroi, woyskiem, okrętami, zachodnie i wschodnie Indye napełni, a uspokoiwſzy S. Domingo pomyśli o nowych zdobyczach: „Te narzekania mogły wrażenie uczynić na umysłach; więc Ministrowie posyłaią roskaz Margrabiemu, prosić o prędką odpowiedź i rychły pokóy lub woynę; chcąc zaś bydź z swoiey strony gotowemi na wſzystko, liczne flotty uzbraiać zaczeli. Zastanowił się nad ich determinacyą nieprzyiaciel; w tym jeſzcze tygodniu czekamy podpisania traktatu; co ażeby prędzey nastąpiło, żadnemu okrętowi Francuzkiemu i Batawskiemu nie ma bydź dozwolone wyiście z portów swoich. To jeſzcze przydać przydać trzeba, że proiekt ugody kilkakroć był przerabiany, poprawiany, odsyłany, w Paryżu i Londynie, mianowicie co do Egiptu, Włoch, Malty. Piemont w ręku Francuzów; RPtą Włoską oni rządzą; Król Etrusków zprzymierzeniec i słaby; jakież bespieczeństwo na przyſzłość dla Rzymu i Neapolu; jeśli W. Brytańnia w Malcie sił gotowych utrzymywać nie będzie dla obrcny powſzechney? Lord Carliśle, nie wiadomo na jakich dowodach twierdził w Izbie wyżſzey, iż Buonaparte oprócz Luiziany, dwie Florydy i rzekę Amazońską chce przyłączyć do Francyi. Mamy za rzecz pewną iż Lord Cornwallis odebrał roskaz podpisać pokóy, jeżeli w ostatnim proiekcie nic nie odmieni poseł Francuzki; co nastąpić musi, ponieważ do Paryża przyſzły rapporta o nieprzyiacielskiém przyięciu w S. Domingo Generała Leclerc; jest in-

teresem Francyi, ażebyśmy upartego Tousaint wesprzeć nie mogli.

z Paryża 18. Marca.

List pierwszego Konsula do Generała Tousaint następuiące myśli zawierał. Pokoy w Europie przywrócony gruntuiąc potęgę wielkość, i szczęście RPtey, pozwolił rządowi zatrudnić się losem wyspy S. Domingo. Posyłam do niey Szwagra moiego Generała Leclerc wielkorządcą, daiąc siłę potrzebną do utrzymania w całości praw naszych i władzy narodowey. Mam nadzieię, że dziś przed światem okażesz coś tyle-krotnie w listach do mnie pisanych wyrażał. Nie mogę nie poważać, nie szacować tego rycerza, który za wolność z Oyczyznę krew przelewał, i głośno przed obliczem wszystkich Francuzów uwielbiam twoie zasługi. Jeśli S. Domingo naszą dotąd iest własnością, tobie i walecznym winniśmy Murzynom. Talenta wyniosły ciebie na stopień pierwszy; zgasiłeś woynę domową; nie pozwoliłeś ludziom krwi chciwym prześladować. Europeyczyków, kraiowi twoiemu wróciłeś religią i część Boską, zkąd wszelkie dobro i szczęśliwość wypływa. Lecz konstytucya twoie dzieło, między wielo ustawami naylepszemi zawiera inne, które przeciwią się powadze i władzy naywyższey narodu Francuzkiego, którego cząstką iest wyspa wasza; okoliczności w których się znaydowałeś, usprawiedliwiały nieprawne artykuły tey konstytucyi; otoczony zewsząd nieprzyiaciół siłą, nie odbierałeś od nas posiłku, rady, i pomocy. Dziś po zmienionych okolicznościach; oddasz zapewne hołd pierwszy temu narodowi, który ciebie policzył w rzędzie nayzacnieyszych obrońców, i nayświetnieyszych obywateli, przez wzgląd na talenta, prace, zasługi, dary któremi ciebie wzbogaciło przyrodzenie. Gdybyś inaczey miał postąpić, nie umielibyśmy kroku tego pogodzić z wyobrażeniem iakie mają dotąd Francuzi o cnotach twoich. Stracisz prawo do wdzięczności, nadgrody, względów, i dobrodzieystw RPtey, kopiąc pod nogami przepaść dla siebie, w którey zaginiesz i mógłbyś ieszcze pociągnąć tysiące walecznych Murzynów, których męstwo, i odwagę poważam, i wyznaię żeż żalem karać bym musiał ich bunt i odstępstwo. Synom twoim, ich nauczycielowi przełożyłem iasnie myśl moią; wszystkich Oycu odsyłam. Dopomóż radą, wpływem, talentami nowemu Wodzowi.

Sam czego pragnąć możesz? wolności Murzynów? Do którego kolwiek przyszedłem kraiu, tę wolność dawałem narodom co iey nie znały. Chcesz powagi dla siebie, dostoieństw, maiątku? uczyniwszy Oyczyźnie naywiększą przysługę, mogąc dziś ieszcze większą uczynić, zapewniony o moim szacunku wątpić nie możesz o wdzięczności; wszystko czego pragniesz otrzymasz. Powiedź mieszkańcom całey wyspy, że Francya zawsze troskliwa o ich uszczęśliwienie, nie mogła częstokroć nic uczynić woynami zatrudniona; że sprawcy rozruchów między ludem czarnym. gdy mieszkali w Europie, członkami byli fakcyi szarpiących Oyczyznę; że wolności nad wszystko droższey używać nie mogą nie pokryci tytułem Francuzkich obywatelów, że postępki przeciwne interessom Oyczyzny, posłuszeństwu iakie należy się rządowi są przestępstwem. które zgasić może świetność zasług dawnieyszych, a wyspę S. Domingo przemienić na teatr woyny okropney, gdzie Oyców synowie mordować będą. Ty zaś pomyślność Generale, pierwszy iesteś z narodu twoiego, coś zasługą doszedł stopniów naywyższych; pierwszy słyniesz w świecie męztwem, talentami militarnemi, obywatelską cnotą; przed Bogiem i Oyczyzną odpowiesz pierwszy za postępki ziomków swoich. A ieśli malkontenci ludziom w rewolucyii narodzie waszym naypierwszym wmawiać będą, że zamyślam śledzić co się stało podczas powszechnego zamieszania w S. Domingo; odpowiedz że teraźnieysze ich postępki ważyć chcę na szali; o przeszłych tyle pamiętać będę, ile przystoi rządzącemu który pragnie nadgrodzić waleczność okazaną na woynie przeciw Hiszpanóm i Anglikóm, nieprzyiaciołom dawniey naszym. Bądź powien w ufności zupełney moiego szacunku; czyń iak powinien czynić ieden z pierwszych obywatelów i obrońców narodu wielkiego.

List Generała en chef Leclerc do Generała Christophe: Odbieram nie miłą wiadomość, Generale, iż przyiąć nie chcesz flotty i woyska Francuzkiego, któremu hetmanię, daiąc przyczynę że na to nie masz roskazów od Generała Gubernatora Tousaint. Francya pokóy z Anglią zawarła; rząd przysłał do S. Domingo potęgę silną pokonać buntowników, jeżeli się znaydą na wyspie waszey. Wyznam szczerze, iż znaywiększą serca moiego boleścią ciebie w ich poczet kłaść muszę; i ostrzegam: jeżeli dziś ieszcze nie każesz oddać nam twierdz Picolet, Belair, i batteryi nadbrzeżnych, jutro na świtaniu 15. t. żołnierza na ląd wysadzę. 4. t. w tey chwili wylądowało pod twierdzą Liberté; 8. t. w porcie Republikantskim. W odezwie Konsula do mieszkańców S. Domingo wyczytasz jakie są zamiary rządowe. Ty zaś Generale, chociaż zasłużyłeś na szacunek naywyższy chwalebnemi postępkami w tey osadzie, odpowiesz za wszystko, cokolwiek uczynisz przeciw prawu.

Rapport Admirała Villaret do Ministra morskiego. Opiszę w krótkości, co uczyniła flotta wyszedłszy z Brestu pod żagle. Wiatry nam w początkach przeciwne były. Złączywszy się pod Belle-isle z eskadrą portu L' Orient, a nie widząc drugiey, którą z Rochefort Latouche prowadził, płynąłem do Finisterre przygórka. W tey przeprawie okręty nawałność skołatała; Admirał Gravina dla naprawy zawinął do Ferrol; okrętowi Duquesne do innego portu wbiedz pozwoliłem. Przybywam do wysp Canaryiskich. Tu Latouche 4. dni czekaiąc flotty Brestenskiey, udał się nakoniec gdzie było potrzeba. Dnia 46 żeglugi pod przygórkiem Samana zebrały się wszystkie okręta, nawet Admirał Gravina, wyiąwszy 5. statków, które wbiegły do Corogne, S. Ander, Cadix. Uwiadomieni o krwawych rozruchach w Guadalupie i po innych wyspach Antilskich, lękać się zaczęliśmy złego przyięcia w S. Domingo, pospiech mógł zgasić wszczynaiący się pożar; więc Generał Kerverseau idzie nie mieszkaiąc z dywizyą do stolicy osad przedtem Hiszpańskich. Sam zbliżam się do brzegu w niepewności; Tousaint czyli iest Francuzem wiernym Oyczyźnie, albo Afrykaninem zbuntowanym? wspierać zechce zamiary Konsula, albo woynę domową zapali przez ambicyą dla zysku i osobistego wyniesienia? Osadę zachował dla nas czy dla siebie? Dzielemy armią na 3. części; pierwszą Latouche i Boudet prowadzi do portu Republikantskiego; drugą Magon i Rochambeau do twierdzy Liberté (Dauphin); resztę Leclerc ze mną do Cap stolicy osad wszystkich. Niebespieczny tu iest przystęp okrętom wielkim; fregaty wysyłam ku brzegowi; z twierdzy Picolet strzelaią Murzyni rozpalonemi kulami; wszystkie skazówki, co żeglarzom drogę na morzu zwykły ułatwiać, zdięto wcześnie.

Na okręcie Admiralskim Ocean stawa Sangos Kapitan portu; proszę ażeby naszym był przewodnikiem. Generał Christophe, odpowiada Murzyn, każe białych mordować, miasto zapalić, jeśli czekać spokoynie nie będziesz na powrót gońców do Generała Tousaint wysłanych. „Unikaiąc rozlania krwi obywatelskiey Leclerc pisze do Christopha, odezwę Konsula do ludu każe rozrzucić. Powraca wysłany Adjutant Lebrun; Christophe armii przyiąć nie chce, miasto i plantacye zapalić grozi; roskazów innych, władzy inney nie zna jak tylko Generała swoiego; na rozrzucenie pism Konsulowskich nie pozwala. Tegoż czasu Maire, Pleban, trzech Obywatelów znacznieyszych przychodzą z Capu, wołaiąc o miłosierdzie; jeżeli, albowiem Leclerc zechce odnosić pomstę za upor i krnąbrność Wodza Murzynów, miasto i mieszkańce zginąć muszą. Upłynęło tym czasem godzin 24. pozwolonych na ostrzeżenie Generała Tousaint; lecz on nie przytomny, duszą był wszystkich czynności

Leclerc Deputowanym powracać każe do miasta, i współziomków oświecić; to dopełnił z własnem niebespieczeństwem Cezar Telemaque Murzyn, Francuz prawdziwy; my zaś straciliśmy nadzieię ocalenia Capu; bo nie podobna było Republikantom pozwolić na zdeptanie praw oyczystych, i uymę powagi rządowey. Odebrawszy wiadomość o pomyślnem wylądowaniu Generała Rochambeau pod twierdzą Liberté, Leclerc umyślił, sam na brzeg wystąpić skrycie, okrążyć Cap z daleka, ocalić plantacye przynaymniey; lud flotny tegoż czasu miał gasić pożar w mieście. Kapitana Magon za waleczne i rostropne postępki wyniosłem na stopień Admirał(s)kr, sam dla przeciwnych wiatrów nocą nie mogłem lądować; ztąd klęski w Cap przyczyna. Bo gdy postrzegli nazaiutrz Murzyni co się dzieie w Limbé, uderzyli na trwogę; batterye ogula dawały; dym gęsty znakiem był pożaru w mieście. Okropny widok i żałosny: pogądaliśmy w nocy na płomienie domy pożeraiące; słyszeliśmy obywatelów krzyk i jęczenie, ratunku dać nie mogąc. Na świtaniu sam pierwszy wchodzę do portu; flotta za mną; okręta, Scipion, Patriote, Rousseau, strzelaią do fortec Picolet, Belair, S. Joseph; wszystkie opuścili Murzyni; maytkowie całey floty pod sprawą Kapitana La Roque idą ratować miasto nieszczęśliwe.

Gasiemy nakoniec pożar; Leclerc plantacye w okolicach ocalił wszystkie mordów nie było w mieście. Wysłałem eskadrę do portu Paix zwanego; mamy obietnicę od mieszkańców, że poddadzą miasto; tam armia wszystko znaydzie czego potrzeba. Niedostatek lekkich okrętów to sprawił, że prędzey nie mogłem do Europy rapportu przesłać. Moim iest obowiązkiem dać chwalebne świadectwo sprzymierzeńcom KRPtey Hiszpanom. Admirał Gravina zawsze postępował z nami, szczerze, otwarcie, stateczna iak na zacnego przystoi rycerza. Dziwna prędkość w naprawie okrętu skołatanego, nadzwyczayny pospiech w okoliczności nayważnieyszey dla nas, przybycie do przygórka Sama a wtymże dniu, gdy cała flotta na mieyscu wyznaczonem stawała, sprawiły powszechne zadziwienie Francuzom, Wodzowi Hiszpańskiemu ziednały szacunek i pochwałę. Admirał Villavicenzio zastępca nieprzytomnego Graviny, dawał swoim i naszym Officyerom przykład pilności, regularności, przez całą żeglugę. Zatrudniony teraz, nie mogę przesłać rapportu dokładnego armat i ammunicyi zdobytych, papierów znalezionych; dziś przestaię na opisaniu zdarzonych przypadków w S. Domingo, i oświadczeniu gotowości naszey do usług RPtey.

Villaret.

Przydamy ieszcze wiadomości niektóre, z powieści Kapitana fregaty, Sirene w Brest zebrane. Człowiek biały kommendantem był twierdzy Picolet. Christophe pośród mordów i pożogi, którą w Cap rozniosł, każe go zabić iednemu z Officyerów swoich. Przybywa Murzyn; żołnierzom w bramie stanąć zaleca, sam kommendanta prowadzi na mieysce bespieczne, i wżyciu zostawuie. Murzyńskie niewiasty nie iednemu z panów swoich uczyniły podobno przysługę. Obywatele Capu dawno przewidziawszy, na co się odważyć może Christophe zapalczywy, naybogatsze sprzęty złożyli na okrętach inni w głąb kraiu przenieśli wcześnie maiątek ruchomy; wszystko w całości powróciło do miasta nazaiutrz po wyściu Generała Leclerc. Maytkowie i żołnierze pożar zgasili; nayważnieyszą iednak przysługę uczynili cieśle okrętowi, i kompania żołnierzy do pomp oddzielonych. Magazyny wielkie w całości zachowano; część znaczna domów nietknięta; inne dach tylko straciły, po których naprawieniu miasto powróci do świetności przeszłey; sprzętów nawet domowych nie tknął ogień. Sam Christophe przed ucieczką, podpalił pałac rządowy w którym ieden zpłonął apartament. Woyska Murzyńskie zaczęły wnet gromadami zewsząd przychodzić, broń składaiąc u nóg Generała Leclerc. 5. półbrygada armii Toussaint przyrzekła uczynić toż samo. O pokoiu w Europie z Anglią podpisanym słowa do ludu nie rzekł Wódz Murzyński, nawet o nim rozmawiać, zakazał. Od czasu dawnego niespokoyny zawsze i smutny; kilko dniami przed lądowaniem Francuzów pisał do iednego z podległych przyiacioł: Odebrałem twóy list, nie mogę o tém dziś myśleć com przyrzekł tobie; ty wzaiemnie proś Boga za mnie; zapomni o koniu i kapeluszu, któryś otrzymać miałeś z rąk moich. „

Pierwszy Konsul do Pritaneum przyiąć kazał kilkanaście przy posobionych synów Oyczyzny, nie czyniąc różnicy, czyli oycowie ich na woynie polegli, albo też w domu przez buntowników pomordowani byli — Generał Dejean został Ministrem Administratorem departamentu woiennego. Generał Desolles, Konsyliarz Stanu Berenger i Sarleton pomocnikami iego; Roederer, François de Nantes pomocnikami Ministra Chaptal. Generał Lacombe Inspektorem artylleryi; Laboissiere kawaleryi; Michaud piechoty. — Od kilku dni Angielskie pisma o woynę wołaią; według nich Konsul nie chce pokoiu, Addington, Hawkesbury, dobroczyńce ludzkie, go plemienia przez Francuzów są oszukani. Osoby godne wiary u nas twierdzą, że od dn. 15 w Amiens zgodzono się na wszystko, podpisanie traktatu wstrzymane do przyiazdu kuryera z Londynu. Czegoż narzeka dziś oppozycya? W. Brytania, czyliż mało zyskała? Należało potęgę Francuzką określić na lądzie, za coż ratyfikowano warunki przedugodne? czemu nas nie poniżali Anglicy, gdyśmy woynę mieli Vendeyską, gdy armie sprzymierzone stały na górach Apeyskich; czemu w tenczas Grenville i Windham do Genui nie przysłali Melasowi 25. t. żołnierza? Odnowienia Koalicyi spodziewać się trudno; na lat 50 zabili ią Anglicy bombarduiąc Coppenhagę. Gdyby dziś pokoy zerwano, nieprzyiaciel mógłby tego postępku żałować, iak żałował zerwania kapitulacyi, w El Arisch podpisaney. Gdyby okoliczności prawdziwe kongresu w Amiens wiadome był, naród Angielski rozsądki m i rostropnością słynący, szacowałby zapewne Konsula, widząc że nia z iego strony przeszkoda do ugody prędkiey, uczciwey wiekuistey.

Nie można tu przemilczeć wiadomości z prawdą niezgodnych, które z Londynu rozchodzą się po całey Europie; *w Paryżu* część ich wpisano do wielkiey księgi, tam twierdzą że dla spóźnienia likwidacyi negocyacya przewlekany. *Cała Francya* iednomyślną iest w chęci zniesienia teraznieyszego rządu; oni mówią że nikt nie kontent z niego. *U nich* Barrere Sekretarz legacyi; Quillette Mairem został, Dhauterive Sekretarzem Stanu, Duval Jakobinem, Letexier roialistą, Toussaint kaznodzieią, Ministrem; świętym, męczennikiem buntownikiem na przemian. *Przybywaiący* do Paryża Panowie. Angielscy, dla siebie i żon swoich szukaią honoru gdy przyiętemi do kompanii i naszych posiedzeń; w Londynie mienią te posiedzenia złożonemi z prostaków, barbarzyńców, awanturników, łotrów, z kobiet honoru, cnoty, wstydu, przystoyności nie znaiących. *Zdaniem ich* bankierowie nie przyimuią do siebie patryotów uczciwych; artystow; osoby zaś do Monarchii zgasżoney tytułami przywiązane wstęp wolny maiąc bywać tam nie chcą. *Xiąże d'Orange* zostanie Konsulem Batawskim, Bourbończyk Francuzkim Królem; ale dom Orange zrzekł się Stadhuderatu dla pobudki cnotliwey, Burbonowie Tronu dla sił słabości. *w Londynie* rozumieią że tu dawney Szlachcie daiemy tytuły zapomniane Xiążąt, Margrabiów; w Paryżu Szlachta, Francia onom pod bna, te tytuły sama sobie daie dla znaku, i od służalców odbiera w zaciszu domowém. *W Amiens*, niech żyie Król, wołano; mieszkańce tego miasta ze wszystkiemi Francuzami razem poważaią Monarchów postronnych; własnego mieć nie chcą, *Józef Buonaparte* iezdził do Paryża, który z Departamentu Somme na krok nie wyszedł; w Calais statek pocztarski zgotowano Margrabiemu Cornwallis który przed podpisaniem traktatu nie spodziewał się oglądać oyczyznę. *Porównywaią* Francuzów dzisieyszych do narodu, który

niegłyś był nieoświeconym; pierwszego Konsula do Karola W; nazaiutrz Buonaparte wyieżdża do Włoch, a Francuzi bunt podnoszą przeciw rządowi.

Za ich roskazem Berthier na Rzym ciągnie Rzym będzie stolicą RPtey Włoskiey, Ociec S. uiedzie do Malty, zostanie W. Mistrzem S. Jana Jerozolimskiego. *Wysłanie* za granicę dwóch intrygantek, kilku niespokoynych ludzi, co zemigrayi powrócili, w Londynie przerobiono na wyraźny roskaz aresztowania 50. obywateli *Camille Jordan* spokoynie mieszka z familią w Londynie, gdzie Konsul z uczciwością go przyimował. Imbert Colomés w Bareuth, Duval na wsi; wszystkich trzech pisma Londyńskie uroczystym wyrokiem zamkneły do iednego w Paryżu więzienia. *Prussy Austrya*, inne Mocarstwa wołaią przeciwko Lyońskiey Consulcie, RPtey Włoskiey; ztąd nieuchronne woyny morskie i lądowe nieszczęściem stało się, że Margrabia Lucchesini, Graf Cobenzl urzędownie zbili tę wiadomość, winszuiąc Konsulowi.

Rząd przyiąwſzy z rąk Posłuiącego w Berlinie Generała Beurnonville papiery odięte emigrantom w Bareuth areſztowanym od rządu Pruskiego, wſzystkie drukiem ogłosił, oprócz niektórych, co muſzą w utaieniu zostać dla pewnych względów. Dandré, Precy, Imbert sprawcami byli wielu spisków za granicą i w kraiu; policya odkryła skład ich broni, prochu, na kilku mieyscach. Chciwość; zbrodni i nieſzczęścia jest źrzódłem; nie jeden za umówioną zapłatę pisał paſzkwile, kradł, rozbiiał, i do większych jeſzcze zbrodni dał się namówić; lecz nie odbieraiąc przyrzeczonych pieniędzy, które naczelnicy spisków u siebie zatrzymali, gmin złoczyńców z niedostatku i nędzy mieſzał u nas domowy porządek, śmierć zasłużoną znaydował; ich upadek znowu dawał Szefom pomyślną sposobność, w rapportach kłamliwych do swoiey zwierzchności powiękſzania nad miarę wydatku, próżnie straconego. Czytaiąc korrespondencyą, o ktorey tu jest wzmianka, przekonywamy się naylepiey o tey prawdzie; niema srożſzey nienawiści nad braterską, okropnieyſzey woyny nad domową; albowiem jakaż jest zbrodnia, któreyby jedna i druga pozoru słuſzności, potrzeby, i sprawiedliwości dać nie umiała?

Rząd Guberń: Wileń: zawiadamia Obywatela Littgo Józefa Bychowca, aby w Sprawie swoiey Obligowey ze Szlachtą Janczewskiemi w Sądzie Głłnym Białoruskim w Departamencie 2gim odeſzłey, dla założenia appellacyi do Rządzącego Senatu na mocy Ukazu tegoż Senatu w dniu 11. Januar: Ru idącego wyſzłego, sam lub przez Plenipotenta swego dla podania dozwoloney jemu apellacyi z wniesieniem pieniędzy, stawił się w Sądzie Głł. Białorus: w Departamencie 2gim. — Datt Msca Marca 25. dnia 1802. Ru.

WJP. Antoni Woytulewicz nauk wyzwolonych i Filozofii Doktor, w Szkołach było. Wydziałowych Nowogr: publiczny Fizyki Experim: Proffeſsor: zatrudniaiący się dotąd około dawania z pożytkiem lekcyow języka Francuzkiego i Łacińskiego, oraz nauk Moralnych, Fizycznych i Matematycznych; a chcący bydź zawsze użytecznym przez udzielanie prawdziwego oświecenia młodzi kraiowey, ma honor zalecić siebie troskliwey Obywatelow chęci o dobrą swych Synow edukacyą. Życzący więc sobie mieć takiego nauczyciela, udać się maią do Nowogródka do WJP. Zarskiey dla umówienia się ostatecznego.

Urząd do sprzedaży Domu murowanego z Ogrodem pod Nrem 344. na ulicy Zmudzkiey sytuowanego, do Sukceſsorow zmarłego Szydłowskiego Gancarza należnego, przez rezolucyą Magistratu w dniu 8. Msca Marca Ru idącego nastałą; naznaczony zawiadamia Powſzechność, iż w dniach 27. Marca 1. i 9. Aprila publiczna sprzedaż tego odbywać się będzie Domu. Ktoby zatym życzył nabyć Dom takowy, w oznaczonych terminach po południu o godzinie 2. ad fundum onego przybyć zechce 1802. Marca 13. dnia.

Jeśli kto chce wziąć na odkup od d. 1. Maia r. 1802. dzierżawę dochodów miasta Wilna, iakie są: bramne, brukowe, waga, pieczęć, miara, powinien stawać w Wileńskim Magistracie dla targu na terminach. 1. 26. 2. 31. Marca 3. 4. Kwietnia.

Franciszka z Swięcickich Hawrowa, od lat 8 opuszczona przez męża swoiego Michała Hawrę Komornika, czyni odezwę do łaskawey publiczney, ażeby ieśli kto wie o życiu iego lub śmierci donieść raczył do Konsystorza Katolickiego Wileńskiego, albo do Kantory Gazet Litewskich.

Folwark Lubar w Powiecie Lidzkim leżący wypuszcza się w Arędę. W którym nayduie się Dymow 49 Dusz zaś płci męskiey 170. żeńskiey 157. ze wszelkim zabudowaniem i Browarem, ktoby tedy życzył sobie wziąć go w Arędę, niec, się uda dla zupełnieyszego, o tym zainformowania się i umowienia do W. Fermesowey Pod pułkownikowey mieszkaiącey na ulicy Trockiey w Kamienicy pod Nr: 397.

Ludwik Hrabia Tyszkiewicz Aktualny Tayny Sowietnik Kawaler wielu Orderow, Stanisław Wołłowicz Podkomorzy Pttu Rzeczyckiego i Kawaler, Antoni Prozor Woiewodzic Witepski Opiekunowie i Kuratorowie Ludwika Czartoszewskiego Szambellana byłego Dworu Polskiego, maiąc powierzoną sobie troskliwość o maiątek i przyzwoite opatrzenie wspomnionego Szambellana Czartoszewskiego w chorobie pomieszania zmysłow teraz zostaiącego, obligũią wszystkich iakiekolwiek z onym intereſsa maiących ażeby iedni od summ należące procenta lub kapitały w terminach zbliżaiących się wnosili, inni maiątek od niego trzymaiący arędę opłacali, a przez wzgląd na niedostatek funduszu i potrzeby w jakiey zostaie chory, Opiekunow i Kuratorow na niepotrzebny expens procederu i inekwitacyow nie narażaiąc, przyzwoitą we wszystkim z onemi się znosząc czynili satysfakcyą. Datt w Wilnie Roku 1802. Marca 14.

Kamienica pod Nrm: 21. w Mieście Wilnie na wielkiey Ulicy idąc do Ostrey Bramy sytuowana, iest do przedania; z Męblami lub też bez Męblow. Ktoby życzył sobie nabyć oną, może udać się do właściciela, lub w niebytności onego do Radnego Rehfelda, w Kamienicy W. Malewskiego pod Nrm: 191. mieszkaiącego, gdzie o cenie uwiadomionym zostanie.